

FEHÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felélős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A szocializmus jövője.

Egy év óta dul már a világháború, de ma sem tudjuk még, hogy mit fog eredményezni. Nem tudjuk, megmarad-e Európa térképe a régi formájában, vagy újat kell helyette festeni?! Ezek ma még mind olyan kérdések, melyekre válaszolni nem lehet, bár ma nincs olyan ember Európában, akit ez a kérdés ne izgatna. Jólásba bocsájtkozni, komolytalan dolog. Erre mi nem vállalkozunk.

A tényekből megállapíthatjuk azonban azt, hogy nemzetünk minden egyike rétege különbség nélkül, át van hatva attól a gondolatától, hogy az őseinkről ránk maradt örökséget, kerüljön az bármibe, csorbítatlanul, épségben akarjuk továbbra is birni és utódainknak átadni. Ebbe a törekvésbe olvad egybe ma az egész magyar nemzet.

Az egységes magyar nemzetet, amely minden eshetőségre fel van készülve levérni, birtokában megrabolni nem sikerült multban sem és a jövőben sem fog sikerülni, ha a felvilág támad is ellene. Ennek tudatában vetjük fel a kérdést, hogy mi lesz a háború után? És mi lesz különösen a keresztény szocializmussal? Ez a kérdés foglalkoztat sokakat a harctereken és idehaza is. Még ellenfeleinket és ellenségeinket is érdekli. A háború keresztény szociális mozgalmat nem szüntette meg, csak akadályozza működésében.

Elmondhatjuk tehát bátran, hogy a keresztény szocializmus szervezetei a mostani rendkívüli nehéz idők terheit is elbírák viselni és túlélik a világháborút.

A keresztény szociális törek-

vések csorbítatlanul a maguk teljes egészében kerülnek ki a világháború tisztító tüzeiből, mert salakmentesek és tiszták voltak kezdettől fogva. A világháború ezeket a törekvéseinket igazolta és hisszük, hogy az események középpontjába emelte.

A háború ugyanis sok divatos teóriát megcáfolt és agyon-sújtott, amire tömegek esküdtek. Rávilágított az erkölcsi alap nélkül való kulturális és közgazdasági életünk fogyatékoságaira és vezető szerepeket betöltő egyének tehetetlenségére és a nemzetfenntartó keresztény magyar nép értékére, amely a háboruból nem csinál üzleteket, de feláldozza

magát szó nélkül a haza védelmére, míg mások milliókat szereznek belőle.

A háború után eljön, el kell jönnie az igazi szocializmus idejének, mert a háború nem oldotta meg, csak megmutatta, melyik az az alap, melyen a jövő társadalmának fel kell épülnie. Erkölcsi alapon kell annak nyugodnia, azt népünk is megtanulhatta most az úszorások erkölcsstelen üzemleiből.

Erre az alapra nekünk kell rávezetni népünket, mert nemzeti megújodás a háború után csak így lesz lehetséges és akkor remélhetjük, hogy a keresztény szociális mozgalom a multnál sokkal erősebb lesz.

A világháború.

A keleti harctér nagyszerű eseményei és eredményei drámai gyorsasággal követik egymást. A szövetséges csapatok az arconal minden pontján támadnak és egyre szorongatják a visszavonuló oroszokat. A legutolsó nap is nagyszerű fényes eredményt hozott.

Az oroszok hátrálása.

A Visztula mellékről hátráló ellenség üldözése tovább tart.

Kövess tábornok csapatai elérték a Zelechovtól délkeletre levő területet. Hozzájuk csatlakoztak József Ferdinánd királyi herceg hadseregének a Vjeprz alsó folyásán át előrenyomult részei. A Kock mellett lévő Vjeprz-könyököt is több helyen átléptük.

Tovább keletre a Bugig terjedő arconalon szövetségeseink az ellenséges utóvédállások egész sorát elfoglalták.

A Bug és a Zlota-Lipa mellett a helyzet változatlan.

Az ellenség a folyón át menekülve 22 tisztet, 2800 főnyi legénységet, továbbá 6 géppuskát, sok járóművet és nagymennyiségű hadiszert hagyott a kezünk között.

Keleti harctér.

Kovno nyugati arconalon támadásunkkal folytonos harc között közelebb jutottunk az erődvonalhoz. E közben ismét elfogtunk néhány száz foglyot és négy ágyút zsákmányoltunk.

Augusztus 7-ike óta itt 23 tisztet és 10.000 főnyi legénységet elfogtunk.

Varsótól keletre Lipót bajor herceg hadserege a sztanzlavov—novominszki országot közelébe érkezett.

Az olasz harctér.

A mindennapos ágyuharc a délnyugati arconalon tegnap is tartott; hevességük a görzi grófságban és Plava mellett időnként jelentékenyen fokozódott.

A doberdói fensik nyugatra előrerugó része ellen intézett három olasz támadást és az ellenségnek Zagora mellett való előretörését (Plavatól délkeletre) visszavertük.

Egyébként jelentős esemény nem történt.

Nyugati harctér.

A franciák aknarobbantásai a Beau Sejour-major vidékén a

Champagneban eredménytelenek maradtak.

A Hessen-erdő déli szélén, Verduntól nyugatra lelőttek egy francia kötött léghajót.

Bellingen és Rheinweiler között (a badeni Müllheimtől délre) egy francia repülőgépnél a védőágyúk tüzeiben le kellett szállnia.

A tengeren.

Az India nevű angol segédcirkálóknak, amelyet egy német buvárhajó elsüllyesztett, 304 főnyi legénysége volt. A Narwickban partraszállított személyzet között 18 tiszt is van. A többi legénység valószerűleg életét vesztette. A segédcirkáló három-négy perc alatt elsüllyedt.

HONVÉDEINK dicsősége.

A görzi csatában a 16. honvéd hegyidandár bámulatos hősiességgel küzdött, úgyhogy a véres csata után Jenő főherceg vezérezredes a napiparancsban külön dicséretben részesítette a hős katonákat.

Ez a magas dicséret és elismerés felerészben a 17. honvéd gyalogezrednek szól, amely a 16. honvéd hegyidandár egyik része.

Vitéz honvédeinket egymásután éri a legmagasabb kitüntetés s méltán sorakoznak a Hindenburg-bakák és a Mackensen-huszárok mellé.

Az utóbbi napokban ismét páriát ritkító vitézséget tanúsított az ezred. Az olaszok egyhamar nem fogják elfeledni a fejérmegyei fiukat. Ezen legutóbbi hősiességéért a legközelebbi napokban várhatóan fényes kitüntetés éri az ezredet és parancsnokát.

SÖVEGJARTO vaszonárúháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephirek, karton, schiffon és damasztból. Különbféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

**OLCSÓ
szabott árak.**

Egyes szám ára 4 fillér.

Közgazgatási bizottsági ülés a városnál.

Székesfehérvár szab. kir. város közgazgatási bizottsága f. hó 10-én d. u. 3 órakor tartotta hiv. ülését gróf Szechenyi Viktor főispán előnöklével.

A rendőrfőkapitányi jelentés szerint július hónap 31 lopás volt, a testi épség ellen 8 merénylet, vagyon ellen 12, egyéb 9, összesen 60.

A kir. pénzügyigazgatósági jelentés szerint július hónap a kincstári összes követeles 1918445.93 K volt, befizettek 1510328.97 K, maradt hátralék 408115.96 K.

Az állatorvosi jelentés szerint, az ebveszettség veszedelme még mindig fennáll. — Levágtak 30 bikát, 42 ökört, 308 tehenet, 351 borjut, 114 juhot és 806 sertést.

Új tb. kanonokok.

Ófelsége a király Krécsy Károly lovasberényi esperes-plebánost és Bezóky József füleplebánost, kerületi egyházi tanfelügyelőt tisztelhetibi kanonokokká nevezte ki.

Krécsy Károly 1856-ban Székesfehérvárt született és 1979-ben az egyházmegye papijává szentelték. Zsombékon és Bodajkon káplánkodott, majd Székesfehérvárra került hitoktatónak. 1887-ben lovasberényi plebánus lett. A megyéspüspök érdemeinek elismerésül 1903 szentszéki ölhöké nevezte ki, 1908-ban pedig a kerület esperese lett.

Bezóky József 1858-ban született Fehérvársurgón és 1881-ben szentelték az egyházmegye papjává. Kálozi káplánkodása után

Székesfehérvárra került hitoktatónak, amely hivatalát 1896-ig viselte. Székesfehérvárról Füle-re került plebánosnak, majd a megyéspüspök a kerület egyházi tanfelügyelőjévé nevezte ki. Az előkelő kitüntetés az egyházmegye két munkás tagját érte, amely általános örömet keltett.

Újrendszzerű kutak SZÉKESFEHÉRVÁRÓTT.

A Buda-úton levő katonai barakkkörházaknál érdekes újítás készül. Az üdülő körház vizszükségletének fedezésére Balogh Lajos, a helybeli hadikörházakat beosztott százados utmutásainyomán újrendszzerű, higiénikus vizet szolgáltató vasbenton kutak készíttetek, melyet kedden délután próbáltak ki. A kutból háromnegyed óra alatt 210 hektoliter kitűnő vizet szivattyúztak ki három vizszűrárral.

A meglepően szép eredmény arra bírta a katonai vezetőséget, hogy a katonaság nagymérvű vizszükségletének fedezésére ezt a rendszert a kaszárnyákban és egyéb más helyeken is bevezesse. Az előállítás a munkadíjat nem számítva, mivel a katonaság a munkaerőt maga szolgáltatja, nagyon csekélyt semellett a katonaság bőséges mennyiségű kitűnő vízhez jut s ezzel a városban, a vízvezeték sulyos megerhelésén is segít.

Az újrendszert kut megsemmisülésére meghívták gróf Szechenyi Viktor főispánt dr. Saara Gyula polgármestert és a városi tanácsot. A szemle csütörtökön d. u. 2 órakor lesz.

A Vöröskereszt munkája.

A magyar vöröskereszt-gy. let helybeli fiókja által fenntartott vasútállomási üdítő állomása jelenti, hogy július hónapban érkezett a vasuton sebesült és beteg 13746, itt maradt 5141, tovább ment 8605. Az itteni kórházakból vasuton elment 3598. Frissítőt kapott 14215. Ujkötést 133, gyógyszer 366. 1914. évi augusztus 3-tól, azaz egy év alatt vasuton érkezett sebesült és beteg 140006. Itt maradt 40288, tovább ment 99715. Itteni kórházakból vasuton elment 27260. Frissítőt kapott 146687. Ujkötést 3518, gyógyszer 1953.

A vármegye termése.

A buza, rozs és árpának körülbelül egynegyed része már el van csépelve és a cséplési eredmény általában kellemes a gazdákat. A buza cirka 77 mm., a rozs 73 mm., az árpa 65 mm. és a zab 72 mm. szemerlem hozzára van kilátás megyei átlagban. A zab aratása általában folyamatban van. Gabonánál általában a szél és eső tetemes kárt okozott, mert sok szem kihullt.

A tengeri és répa igen szépen fejlődik, úgy szintén a konyhakerti vetemények, melyek bő termésre nyújtanak kilátást. A korai burgonya már föl van

szedve, a késői jól áll. A sarjú és mesterséges takarmány fejlődés igen kedvező és jó termés igérnek. A szőlőben a nedves időjárás miatt a peronospora nagy pusztítást vitt végbe és ennélfogva csak gyenge szüretre van kilátás.

T Ű Z Fehérvár-Csurgón.

F. hó 10-én este veszedelmes tüzvész riasztotta meg a csurgóiakat. Hirtelen kigyuladt Sepsi József odavaló földműves háza, hamarosan lángborult az egész épület úgy, hogy a tűz átterjedt az udvarban álló széna és gabonakazalokra is. A lakosság nagy része a mezőn dolgozott, így a tűz veszedelmes árannyokat ölthetett volna, de a szélesed segítségére jött a tűzoltóság, kiknek támogatására megjelentek a környékbéli községek, Mór, Bodajk, Moha és Keresztcs tűzoltói is, akik aztán a tüzet lokalizálták. Sepsi Józsefnek azonban mindene odaveszett, szénája, gabonája, összes házi berendezése a tűz martaléka lett. Mindebből csak a ház volt biztosítva. A tűz színhelyén megjelent a község földesurának, gróf Károlyi Józsefnek a felesége is, ki vigasztalni igyekezett, a tüzvész sajátta, kárvalott családot.

TÁRCA.

Nagy Péter cár.

Ebben az időtájban Péter egy különös emberrel ismerkedt meg. Lefort volt ez, a nyugtalan véru kalandor, ki mint kereskedelmi alkalmat, mint zsoldos katoná bebarangolta ugyszólván egész Európát. A moszkvai dán követnél ismerkedt meg vele Péter s nyomban szolgálatába és barátságába fogadta. A cár, mint valami örakulmura, úgy hallgatott rá. Tanácsa és utmutatása nyomán megkezdte egy nyugati mintára alakított, fegyelmezett hadsereg szervezését. Az első ezrednek persze Lefort lett a parancsnoka, míg magára a cár ezredbóss lett.

Egy másik érdekes kalandor, aki Péter életében ugyancsak nagy szerepet játszik, Mencsikof, a későbbi herceg és teljhatalmu kormányzó. Ennek a mulija talán még regényesebb, még különösebb, mint Leforté. Egyszerű pástétomáruló inasgyerek volt, aki Moszkva utcáin árulgatta mesterének süteményeit, miközben kellemetes hangján kínálgatta árut a járókelőknek. Lefortnak megtetszett az elevenesü fiucska, beajánlotta a cári udvarba, hol mint a cár apródja kezdte meg tüneményes pályafutását.

Valóban különös és figyelemre méltó, hogy az életeszű fiatal cár miképpen verbungálja embereit. Nem tekint sem rangra, sem méltóságra, hanem akiben tehetséget lát, maga

melé veszi, s felhasználja céljaira. Már maga ez a körülmény is azt mutatja, hogy Péter nem közönöses jelenség; kivüle talán csak XIV. Lajos, a franciák híres uralkodója értett így az emberek, a tehetségek kiválogatásához.

Reform reform után valósul meg az orosz birodalom kormányzásában, azonban már ekkor kezdenek kibontakozni Péter nagy gondolatának körvonalai. Alig viselte még a kormányzás terheit, máris belátta, hogy az orosz birodalomnak, ha élni, fejlődni akar, csak egyetlen célja lehet: a tenger. Mintha csak valami telebengezes hajlandóság, valami különös lideréncy űzne, hajtana a fiatal cárt a víz, a tenger felé. A tenger azonban elérhetetlen messzegeben van, több mérföldnyire birodalma határaitól. Ez az akadály még jobban tüzei és acélozza erejét.

Két erős szárazföldi hatalmaság állja útját az orosz terjeszkedésnek; északon a Balti tengert a svédek uralkodják, délen a Fekete-tenger egészen a törökök birtokában van. Pétert mindez nem rettentí vissza; leküzdhetetlen energiája, törhételten vasakarata eredeti lépése készíti. Miután nincsen birodalmában egyetlen ember, aki csak némileg is értene a hajózás mesterségéhez, a cár úgy gondolja, hogy neki kell ezt teljesen megtanulnia, elsajátítani.

Mielőtt azonban e tervét megvalósította volna, néhány jelentős lépést tett célja felé. Úgy gondolkodott, hogy hiábavaló dolog lenne építeni nagy hajóárokot, hiabavaló fáradság lenne eltanulni a

hajózás titkait, a hajóépítés nagy tudományát, ha a tenger tovább is csak elérhetetlen délábéknak integ kelje. Erezte, hogy nem elégíti már ki a Moszkvát átszelő Yausa folyón telt csónakázást, a Peipus tavon és az archangelzszi kikötőből tett vitorlás hajókirándulásait. A lelke, az ambíciója, birodalma jövőjének megalapozása tengerit kívánt. De nem állott meg az egyszerű káplár okoskodásánál, hogy mivel Oroszországnak nincsen tengerpartja, azt lehetne várni Isten jósgától, hogy az ő kedvéért a tenger öntse el a számszodot, — hanem cselekedett.

Először délen próbálkozott. Itt a hatalmas török birodalom állt útjában, mely európai hatalmának talán éppen akkor érte el tetőpontját, hisz rövid idővel azelőtt maga Bécs is érezte a diadalmas török fegyverek súlyát. Mindez Pétert nem rettentí vissza. 1695-ben utra két hadával és ostrom alá veszi Azov várát, melyet ha sikerül elfoglalnia, kezébe jut a Fekete-tenger kulcsa. Az első próbálkozás azonban árulás folytán kudarcot vallott. Péter nem csüggedett. A következő évben megismétli a támadást, és Azov az orosz sereg előtt megnyitja kapuit. Az első lépés tehát mégis sikerrel járt, az orosz birodalom déli részén már a tengerig jutott el Péter cár energiája.

Az első tengeri siker után Péter szárazföldi hatalmának megalapozásához lát. A tatárok már régóta sok bajt okoztak a moszkvai birodalomnak. Múvelletlen, vad horádák állandóan veszélyeztetették az

orosz fejedelemség biztonságát. A régi hatalmas tatár kánok vazallusaikká tették az oroszokat. Oroszország függetlensége jóformán csak papirosn létezett, mert egy fennálló szerződés szerint „ha valaha találkoznának, a cárnak a khán kenyelvasát kellett tartania és kálpájából a khán lovat megabrakoltatnia.” Ez a szégyenletes szerződés természetesen hiason bántotta Péter önéretét, nagyúság, hatalmi terjeszkedési vágyát; azért a törökökkel vívott diadalmas hadjárat után a tatárok ellen fordult s azok meglepően rövid idő alatt féljesen megtörte, így birodalmának déli határait biztosította.

Péter ezután olyan lépésre határozta el magát, aminőre kevés példa van a világtörténelemben. Odahagyta fényes trónusát és a szó szoros értelmében beállt egyszerű hajóácsnak. Külföldi, főleg tengerészeti tanulmányait azzal kezdte meg, hogy Hollandiában beállt Myster Calf hajógyárába. Mintha csak egyszerű tengerész lenne, szegényes lakást bérel s dolgozik, ismül fáradságtalanul; nem szegényli a legalacsonyabb rendű munkát sem, ácsol, fur, farag, segít a kirakodásoknál s mindent szívvel-lellekkel, jókedvvel véghez. Csodálatos gyorsan tanul és sajátit el mindent, ami a hajózás, a tengerészet tudományához tartozik, emellett azonban nyitott szemmel néz, vizsgál, tanulmányoz. Nagyon érdekli a gyárak, malmok, különféle ipartelek.

Dixl.

(Folyt. köv.)

A város közegészsége.

Dr. Bierbauer Viktór főorvos jelentése szerint Fehérvár város közegészsége a lefolyt júliusban igen olyan közepes volt, mint az előzőben. Halálozási többlet nem is van a hősi halált haltak ide számításával, mert ez népesség vesztése.

Ragályos kórok közül a vérheny volt nag'obb számban, különösen a felsőárosi kertekben. Hastífusz is nagyobb számot mutat, nem annyira a város polgárságánál, mint inkább a harctérről betegen hozott katonáknál, és falukról a kórházba szállított egyéneknél. A katonaság nál 2 koleragyanus eset fordult elő, egyik a vasutón érkezés alkalmakor, másik a Nádor utcán lett rosszul. A bakteriologiai vizsgálat negatív volt, mindazonáltal a legszigorubb óvintézkedések megtörténtek. Eddig a koleras katonákat is mi ápoltuk, azonban a járványbizottsághatározatára, mert a mi járványkórháznak kicsiny, a katonaság maga fogja az ilyen betegjeit a cs. k. csapatkórházban ápolni.

Született 60. Eből törvényes fi 31, nő 25. — Házaságban kívüli fi 2, nő 2. Halva született 2. — Házaságra 10 pár lépett. Születési arányszám 1,64 pro mille. Elhalt 87, ezek közt fi 53 nő 34. Eből 7 éven alul volt törvényes fi 9, nő 7. Házaságban kívüli fi 1, nő 2. A kórházaknak 23 halottja közül 12 volt idegen. Hősi halált halt fehérvári 21. Nálunk elhalt katonai személy 24. Halálozási arányszám 2,37 pro mille. A halálozások a születéseket 27 el mulják fölül, de ha a kórházakban elhalt 12 idegent leszámítjuk, ugy a népesség fogyása 15 lesz.

Háborus apróságok.

A menzási. Sok mindenről van szó a harcéri tudósiatásokban, csak a tábori szakácsokról nem igen szoktak megemlékezni, pedig ők is megérdemlik, hogy elismeréssel emlegessék nehéz munkájukat. Ha a csapat harcban van, meszse marad tőle a tábori konyha, melyet a baka humor „gulyás ágyú”-nak nevezett el. A szakácsok, míg a katonák a lövészárokbán pusztítják az elleneséget, a tábori szakácsok is jó fedezékben, reggel 8 óra óta főzik az ebédet. Előbb a reggelire való fedeketékét főzték s ezt sietve osztották ki még a támadás előtt a legénység között. Utána viziért mentek s a hus főzték. Fő a jó hus, de azok, akiknek szánták, lövöldöznek, folyton lövöldöznek és jaj annak, aki a kellenél csak egy kevéssel is feljebb dugja a fejt. Háromszáznegyyszáz lépésre az ellenségtől egy lély kidugott fej nagyon is jó célpont arra, hogy valamelyik mesterlövő eltáldálja. Ilyenkor az estéket kell megvárni, sokszor pedig éjféltre jár az idő, amikor az első sorbeltek megkapják ebédjüket. Gyakran az is megtörténik, hogy egy szakasz éppenséggel kőlvánált, — ha például oldalától küldték ki, — az ehhez vezetett ut még hosszabb és még nehezebb. Mielőtt a lövészárkok rendezés ki nem épülnek és a hátrafelé való közlekedés lehetővé tétele végett a futóárkokat ki nem ásták — mindez több éjszákára terjedő fáradságos munka — szó sem lehet az idejében történő rendszeres ételmezésről. Az ételt rudakon függő bádogútokban viszi két-két bakka előre a csapatához. Hogy kell vigyáznok, hogy a levest ki ne öntsék és milyen veszedelmes az

utjuk! Gyakorta térden csuszva, vagy hasukon mászva hordják előbbre az üstököt éhes bajtársaikhoz. Nem egy el is esett már közülük. Hány üst tartalma loccsant már szét, mert golyó talált bele s hasztalan maradt a kínos fáradság. Ezek a menázscipelők is éppen olyan hősök, mint a szuroynyal merészen támadók s megérkezésükkor ismétetlen lelkes éljenzéssel és tapsolással fogadták meg őket, ők pedig búszkék voltak erre az elismerésre.

— Egy izben — beszélte egy tiszt — 1200 lépésről láttuk őket felénk közeledni. Örömtől ragyogott az arcuk, hogy végre hozzánk jut a régóta sóvárogva várt eledeit. Am még egy teljes óra kellett emberünknek, hogy a tüzelés közepette, időnként rövid pihenőket tartva hozzánk érjenek. Már csak pár lépésnyire voltak tőlünk s örömtől ragyogó arccal, a parancsnok dícséretét remélve, gyors futólépésben akartak hozzánk sietni. Az ellenség, mely mozgásukat a hold világánál észrevette, éppen akkor ársztotta el állásainkat rettenetes tüzellel. A két ételhorod holtan esett be fedezékünkbe. Közvetlenül céljuk elérése előtt érte utól őket a hősi halál s fagyasztotta ajkukra utolsó mosolyukat.

HIREK.

★ Súlyosan beteg kanonok.

Mint részvétel értesülünk, **Szabórics Jenő** prélatúskanonok veszedelmes operáción ment keresztül. Egy mérges légy csipése következtében veszedelmes daganatot kapott, úgy, hogy az orvosi konziliúm az operációt vélte szükségesnek, melyet kedden végre is hajtottak és szerdán komplikáció következtében még is ismételték. Az operáció után a súlyos beteg állapotában jelentős javulás állott be, úgy, hogy felgyógyulása rövid időn belül várható. Az áldottelkű, nép-szerű kanonok iránt mindenütt általános a részvét.

— **Kitüntetések.** **Bokros Fülöp** és **Freyler Gyula** tartalékos főhadnagyk, továbbá **Simonits Lajos** tartalékos hadnagy, valamennyien a 69. gyalogezredből, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért a **Signum Laudis** kapták.

— **Tárgyalás a husiparosokkal.** A kormány — mint megirta — felhatalmazta a város polgármesterét, hogy a husneműeknek maximális árát megállapíthassa. Dr. Saára Gyula polgármester a fontos kérdésben a legnagyobb körültekintéssel akar eljárni, hogy a maximális árak megállapításánál mindenkinek érdekei figyelembe jöjjenek. E célból pénteken a székesfehérvári husiparosokkal fog tárgyalást folytatni, s csak azután fogja a maximális árakat megállapítani.

— **Hősi halál. Antalik István** a budapesti m. kir. 1-ső honvédegyalozred hadapródörmestere, gróf **Pappenheim Szigfrid** iszakszentgyörgyi uradalmanak helybeli főszármvevőségének tisztviselője, az olasz harctéren hősi halált halt.

— Magyar katonák Madarász apó emlékének. A Sárbovárdraváló katonák a harctéren sem feledkeznek meg arról, hogy ápolják szívükben a lelkesedést, a rajongó szeretetet a magyarságot, a mélyen érzett vágyat az ország jövő boldogságáért. Lelkük érzelmeinek, vágyakozásainak kifejezése az a pénzkiutemény, amely most érkezett tőlük **Koller Tivadar** a sárkereszterület országgyűlési képviselője címére. Százitvenkét koronát gyűjtöttek össze azoknál, ből derék magyar katonáink s arra a célra szánták, hogy Kiskereszturnak hosszú-hosszu időn át volt követe, Madarász apó siremleke nyerjen belőle nagyobb dísz, gazdagodást. Madarász József, a matuzsálemi korban nemrég elhunyt politikus a magyar szabadság, függetlenség eszméjének volt a megtestosítása: Ezt a nevet ezt, a zászlót becstűlték meg ajándékkukkal a sárbovárdi katonák.

— **Adomány.** A 17. honvédegyalozred III. pótszásadának legényese, **Julius** zoldfiszteséből 80 K juttatott a Mantz hadikórház betegjeinek, melyért most mond köszönetet a kórház vezetőség. Isien áldja, jutalmazza őket!

— **A vértés vitéz szobra.** A város vértés vitéz szobra, amelyet **Lyka Dóme** pázmándi főlbirtokos ajándékozott, augusztus 24-én fog megérkezni. A szobor leplezésének napját később fogják meghatározni.

— **A városi színház ügye.** Mint ismeretes, a vidéki színészt országos egyesület Szalkai Lajos szinigazgatótól bizonyos okok miatt megvonta az engedélyt, Szalkai azonban a miniszterhez fellebbezett emiatt; a város szinügyi bizottsága szerdán foglalkozott ezen ügygel **Wlaiss** leiratával kapcsolatban, amely leirat felszólítja a várost, hogy új szinigazgatóról gondoskódjék. A szinügyi bizottság úgy határozott, hogy megvárja a fellebbezés elintézését s csak azután fog új igazgatóról gondoskodni. Tóth Arthur szinügyi bizottsági tag különönsnek találta, hogy az egyesület leirata mindjárt utódot is ajánl.

— **Nem szép dolog.** Lesújtó szomorú tábori lap érkezett az olasz harctérről, azt írták benne, hogy **Vida István** városi tb. főszármvevő, tartalékos főhadnagy egy rendkívül heves rohamnál hősi halált halt. A fájdalom hár valószintűleg igaz, de még nem feltétlenül bizonyos, mert hiszen a háboru bizonyítja, hogy hányszor tévedtek az ilyen híradások. A hősi halál a sajtóba is bekerült. Ennek alapján egy meszse városbeli uriember menten irászat-hoz ül s kérvényt irt a megürsedett számvevő állásért. Szóval már pályáznak. Pedig még a pályázatnak se híre se hamva. Furcsának találjuk.

— **Katonatemetések.** Neukirchner **Mátyás** 42 éves 17. honvédegyalozredbeli kőna a budapesti 17. számú helyőrségi kórházban meghalt. Temetése aug. 10-én volt.

Miglicé Pál 17. honvéd ujonc, kiskőrösi lakos elhunyt. Temetése aug. hó 12-én d. u. 2 órakor ísz a csapatkórház halottasházából.

Lévai **Imre** 85. közös gyalogos vásárhelykutatási lakos a harcúeren kapott lösebe következtében elhunyt. Temetése aug. hó 11-én d. u. 2 órakor volt a Szent György kórház halottasházából.

— **A nádásldányi uradalom háborus jótékonyága.** Özv. gróf Nádásdy Tamásné, nádásldányi uradalma egyike azoknak a fejérmegyei uradalmaknak, melyek a legtöbb áldozatot hozták a háborus jótékonyág terén. A nemeslelkű grófnő három kiegészítő kórházban is tart fenn: **Agárdon**, Nádásldányban és **Lepsényben**, s a három kórházban állandóan 120—150 sebesült katoná évezi a nemeslelkű grófnő jóságát, résztűl jó bánásmódban, kitűnő ételmezésben. Azonfelül nincs az a tere a háborus jótékonyág-nak, hol özv. Nádásdy Tamásné ne találna alkalmát a haza ügyének elősegítésére. A pályaúdvári Vöröskereszt az ősz folyamán több száz fácánt, nyulat, több alkalommal zöldségemut kaptott ajándékba, a barakk-kórház kertjét is az uradalom főkertésze, **Celencsér Zsigmond** szerelte fel kerti veteményél és virággal, választékos műüzérről téve tanúságot. Az utóbbi napokban is, ugy mint a mult hetekben egész rakomány érkezett zöldség és gyümölcsfelől a Vöröskereszthez, melyért ezton mond halás köszöszönetet a **kirendeléség főnöksége.**

— **A vegyvizsgáló állomás munkája.** Julius hóban a városi vegyvizsgáló állomás vezetője, dr. **Tünner** tanár megvizsgált 33 tejmintát, 5 vajat, 1 tejfölt, 13 lisztet, 2 kenyeret, 1 hentesárut. A tejek közül 13 mintát (39,4 százalék) nem felelt meg a törvényszabta követelményeknek. A katonaság részére 6 kuzvizet vizsgált meg. A vízvezetéki vizének összetétele július hóban sem változott, kifogástalan. A bakteriologus vizsgálat sem tüntet fel kifogásolni valót. A víz kitűnő.

— **Amerikai magyarok hadikölcsönjgyzése.** A New Jersey Híradó kimitatása szerint a nemzeti hadikölcsönre az amerikai magyarok 80000 koronát jegyeztek.

— **Bárkocsiskó panasza.** A székesfehérvári bárkocsiskó küldöttsége szerdán a főispánnál és a polgármesternél járt s előadta, hogy lovakat nem tudják élemezni az abrakhiány miatt. A küldöttség továbbá azt is kérte, hogy a tariffát emeljék fel, illetve a már megszavazott új tariffát lépésenként éltse, mert a mostani súlyos körülmények között a régi rendszerrel nem tudnak megélni.

— **Öngyilkos agastyán.** Ismét egy öreg ember dobta el magát az életet, nem tudta bevárni a becstéletes halált. Madari Mihály 67 éves seregélyesi lakos földmíves, betegség miatt felak szította magát. Mire rataláltak, már halott volt.

Csütörtökön, aug. 12-én
A látomány.
Dráma 3 felvonásban.
Nem mehet a háboruba
Vígjáték 2 felvonásban.
Kiegészítő műsor:
Jegesmedve vadász (term.)
Flipp a humoros akrobata, (várieté.)
A rajzoló álma, (hum.)

— Szállítják a rekvirált tengorit.
A Székesfehérvárt rekvirált tengorit a gazdákna folyó hó 18—18-án kell átadni az erre kirendelt hatóságna. Aki ezen kötelezettségének nem tesz eleget, kihágást követ el. A sok bajt okozó tengeri-ügy ezzel véget ér. Bizony jó is lesz. Elég sok torturát szenvedtek miatta a gazdák.

— Ertesítés. A székesfehérvári kőmives é kőfaragó temetkezési társulat 1915. évi augusztus 15-én délelőtt 8 órakor tartja rendes évi közgyűlést. 9 óráig déli 12 óráig tagdíjbefizetés. A társulata új beiratkozók a felszabaduló bizonyítványokat beiratkozás végett hozzák magukkal, ugyancsak azon tagok nejei, akik beiratkozni akarnak, személyesen jelennek meg. A m. kir. anyakönyvezési hivataltól a házassági évet és hónapot igazoló tanúsítványt is hozzák magukkal. Tisztelettel meghívom az összes tag urakat a tagdíj befizetésére a társulat helyiségébe: Vásártér 23. Einhorn István, társulati elnök.

— Amerikai hírek. A New Jersey Hiradóban olvassuk:

A perth anyboyi magyar róm. kat. hitközség tagjainak és velük együtt Perth Amboy magyarságának fényes ünnepe volt az elmúlt vasárnap. Ekkor lett ünnepélyesen felszentelve az új, díszes apácázárda. A szentelést megelőzőleg ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt.

Csak nemrég-határozta el a hitközség buzzgó plebánosa, Grosz Ferenc, székesfehérváregyházamegyei áldozópap, hogy a hívőknek megfelelő hajlékot építtet és íme a határozat tetéstől: ott áll valóságban a perth anyboyi magyarság egy újabb védőbástyája, a magyar apácák zárdája, amelyben tízszáz hajlékot nyerne azok, akik életükre a gyermekek vallásos éserkölsős nevelésére szánták, akik az Amerikában született magyar gyermekeket magyar nyelven és magyar szellemben fogják oktatni.

A zárda megvan. Van szép, nagy templomunk és plebániánk is. De még nincs magyar iskolánk. A perth anyboyi magyarság, amely oly gyakran áldozott jó cölakra, ott lesz adományaival, ha majd elhangzik a jelszó: "Magyar iskolára van szükségünk!"

Mi szívből gratulálunk Grosz Ferenc plebánosna, — aki semmi nehézségtől vissza nem riadva, elsőnek ismert fel, hogy kik a gyermekeket nevelik és tanítják, azokat tisztességes és emberekhez méltó hajlék illet meg, — nagy sikeréhez. Gratulálunk a fejlődő hitközségnek, amely ismét tanuljelt adta áldozatkészségének.

— Szabadkőmives taktika. Ismeretes, hogy az entente államok általánosan panaszkodnak, hogy a pápa a központi hatalmakna kedvez. Ők a pápának javukra történő, egyoldalú állásfoglalását kiolvánják s azért a panaszkodás, melyet a szabadkőmivesek szítanak, hogy a népeket elidegenítsék a pápától. Ettől a törekvéstől magyarországi testvéreik sem akarnak elmaradni s most egymásután hozzák lapjaikban, hogy XV. Benedek a francia Vöröskeresztnek száz ezer lírát adományozott, tehát el a pápával, aki az entente oldalán áll. Pedig a hírből egy szó sem igaz. Da ha igaz volna is, a katolikus egyház feje ugyanakkor a magyar-német Vöröskeresztnek is nyújtathatna ugyanazt a segítséget, s XV. Benedek pápa bölcsességét a katolikus egyház ellenségei is ismerik.

Dehát az odukba visszazoritult vakkond-lovogok ki szeretnének bujni s azért gyakorlatoknak hébe-korba ilyenformán. Bocssánk meg szegényeknek, mert hisz űk is részt akarnak venni a háborúban: ha nem vérel, hát egy kis hazugsággal. Nekik ez is elég.

— Tarcai Lajos — mint szerkesztő. Tarcai (Trebitsch) Lajos tíz év előtt, Magyarország legismertebb politikai és közállapotai idején, mint a páholyok és a radikálisok "üttörője" Batthyány Ervin gróf mecénáskodása alatt a vasmegeyi Bögöten akarta a tudományos szociáldemokráciát tanszéket hirdetni. A nagyhangú kultúrterekves csufos kudarcot vallott. Az angolomniákus gróf az angol radikális körökbe evezett s épp a világháboru alatt vezette el állampolgári jogát. Tarcai Lajos az ithoni marsiriságot az amerikai gyöngyólettel cserélte föl. Néhány évi közzérepelés után követte mecénását, az önkéntes számkivetésben. A "Testvérség" és a "Társadalmi Forradalom" egykori anarcho-szocialista lapok szerkesztője "Világosság" címmel indított lapot. A bögtei kulturapostol az újvilágból kiűzögette haza a — világosságot. Mindaddig, míg be nem esetedett neki. A hivatalos lap augusztus 5-iki száma közli, hogy a kereskedelem ügyi miniszter Philadelphiában Tarcai Lajos szerkesztése mellett és kiadásában, magyar nyelven megjelenő "Világosság" című időszakli leplet, a postai szállítási jogát a magyar szent korona országainak területére nézve megvonta.

— Bojtorjánhajszok korpásodás, hajhullás ellen kitűnően bevált szer: üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszertárban Kossuth-u. sarkán.

GÉPSZIJ legjobb minőségben kapható Langráf Gábor és Fia borkereskedésében Jókai-utca 8. Naponta postáji széküldés. Telefon 100.

PIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
(BARATOK EPELETE) :

Pörkölt kávékeverékei utolerhetetlenek! Saját villamos kávénapypörkölt! Telefon 250.

Gazdák figyelmebe.

A földmivelségi miniszter a kincstári bírtokok igazgatóságaihoz rendeletet — intézett, amelyben felszólította őket arra, hogy mindenütt ott, ahol a taktarmánytermesztési viszonyok azt megengedik, a löhere és lucerna második kaszálását hagyják meg magna. Együttal utasította a gazdasági felügyelőket is arra, hogy a magánbírtokosok figyelmeztetést írvják fel erre a körülményre és őket a löhere és lucernamagok termelésére buzdítsák.

Löhere és lucernamag termesztésünk ugyanígy, dacára annak, hogy elég jelentékeny kivételünk van belőle, hazai szükségletünket egészen fedezni nem képes.

Szükségletlen bővebben fejtegetnünk annak fontosságát, hogy állattanyesztésünk fenntartása és fejlesztése érdekében a löhere és a lucerna termesztésnek hazánkna nézve mily nagy jelentősége van és hogy ennek következtében mennyire

fontos az, hogy ezen vetőmagvakból szükségletünk teljes mértékben biztosíthatassék. Amennyiben pedig a löhere és lucerna magból a saját szükségletünk meghaladó mennyiség állíthatnék elő, a termelés veszedelmétől akkor sem kell félni, mert feleslegünkét kétség kívül magas áron leszünk képesek értékesíteni.

De feltéve, hogy a háboru megszűnnék arra az időre, midőn löhere és lucernamag termesztésére kerül a sor, még akkor is biztosak lehetünk feleslegünknek Németországban való jó értékesítéséről, mert hiszen ezen államok közl Oroszország és Franciaország jelentékeny területet a háboru sinterföldül szolgáltán, amely vidéken pedig köztudomás szerint minden termelés szünetel ezen államokból Németország lucerna és löhere szükségletét megközelítő mértékig sem lesz képes fedezni.

A saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha löhere és lucerna termesztésnek második kaszálását megtermelésre fordítja.

Konviktusaink és Internátusaink élete.

A Ferenc József Nőnevelő Intézet konviktusa.
(Folytatás.)

Városunk egyedülálló leányinternátusa a Szatmári Irgalmas Nővérek vezetése alatt áll. A leányinternátus kizárólag oly növendékek számára alakult, kik a nevelőtintézet elemi, vagy polgári iskoláit látogatták. Az internátus célja a belnövendékek alaposabb kiképzése, hazafias és valláséerkölcsös nevelése. E célból a rendes tantárgyak mellett a belnövendékek rendkívül tárgyabban is nyerhetnek oktatást. Rendkívül tárgyabban közöl főleg a műrajz, zene és festés szerepelnek. A kézimunka tanításnál mindenkor a szűlök kívánságára vannak tekintettel s végett a szűlöket előre megkérdézi az előjáróság. A finom és gondos nevelés valláséerkölcsös alapon történik.

Az előjáróság célja a fogékony női szívet a szép és nemes idealokra úgy rávevni, hogy az életbe kikerülve a művelt női társadalomban hivatásukat mindenkor lelkiismeretesen és hasznosan tölthessék be. Nagy gondal vigyáz e célból a vezetőség a belnövendékek szivitisz-taságának megőrzésére, vallásos gyakorlatainak végzésére. Az internátusnak külön házikapalnója van, hol a belnövendékek naponként szentmisét, vasár és ünnepnapokon litániákat is halgatnak. Emellett a növendékek gyakran győnnek és áldoznak.

Az egészség ápolása szintén elsőrendű. Az intézet tágas udvarán és angol kertjében a növendékek kellemesen tölthetik szabad idejüket. Egyébként a növendékekre a legnagyobb gondot fordítják s betegségeknél a leggyöngédebb ápolásban részesítik.

Az internátus évi ellátási díja 500 korona. Ezért kapnak a növendékek teljes ellátást és nevelést. A koszt: bőséges: reggeli, tízórai, délelőn 4, este két (ál etel, özsonna kenyér és gyümölcs. Az ellátási díj a mai viszonyok között főtűnően olcsó. Ha ehhez hozzávésszük a

növendékek kifogástalan, mintaszerű nevelését, akkor az internátust megbecsülhetetlen áldásna tekinthetjük. Igazán megérdemelné az intézet, hogy amikor oly olcsó pénzért ily megbecsülhetetlen kulturmisztiót tölts be városunk és megyénk leánynevelése terén, akkor némi anyagi támogatásban is részesülje. (Ugy tudjuk az intézet kérelmezte a várostól a vízdíj elengedését, de kérelmet nem teljesítették.)

Az internátusnak az év folyamán 34 növendéke volt. Ezek közül 7 növendék helybeli, 12 növendék ferjermegyei, a többi más megyékből való.

P-p.

SZÍNHÁZ.

A látomány a címe annak a 3 felvonásos társadalmi drámának, melyet ma mutat be az Apolló Színház. A műsornak egy másik sjaerjé is van. "Nem mehet a vároruba" c. 2 felv. vigjáték, azonkívül egy variété, tájkép és kisebb humoros kép egészíti a műsört. Az előadások fél, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön augusztus 11 és 12-én

ÜJDONSÁG
DELILA.

Egy katonaszökevény szomorú története 3 felvonásban.

FÉNYES PÓTMŰSOR
Eredeti harctéri felvételek.
2 előadás este 7 és 9 órakor.

APRÓHIRDETESEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legelőszerebb és legelőcsöbb az apróhirdetéseknél. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűekkel 50 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendők és a megjelent apróhirdetéseknél igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árendámények vannak. Hírszöveg között rendes betűkkel a hirdetés soronként 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölsöt sértik, vagy bármilyen okból a sajtótörvénynek ellenkeznek, nem közölünk. Ezen kikötés a nyilrtíri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Több évi gyakorlatall bíró gépészlelt alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Alig használt nyitott sargahintó készpénzéért olcsón eladó Sárszentmihályon, körorvos özevnyénél.

Gyermekkoszorú, csinos, biciklikerekű eladó, Széchenyi u. 2.

Kosztosdiakokat egy özevgyuri úrnól elfogad. Cim a kiadóhivatalban.

— Szállítják a rekvirált tengerit. A Székesfehérvárat rekvirált tengeri a gazdáknak folyó hó 16—18-án kell átadni az erre kirendelt hatóságknak. Aki ezen kötelezettségének nem tesz eleget, kihágást követ el. A sok bajt okozott tengeri. Ugy ezzel véget ér. Bizony jó is lesz. Elég sok turrát szervenetek miatta a gazdák.

— Értésítés. A székesfehérvári kömves és kőfaragó temetkezési társulat 1915. évi augusztus 15-én délelőtt 8 órakor tartja rendes évi közlést. 9 óráig déli 12 óráig tagdíjbefizetés. A társulatba új beiratkozók a felszabaduló bizonyítványokat beiratkozás végett hozzák magukkal, úgyzint azon tagok nejjel, akik beiratkozni akarnak, személyesen jelenjenek meg. A m. kir. anyakönyvezetói hivatalától a házassági évet és hónapot igazoló tanusítványt is hozzák magukkal. Tisztelettel meghívom az összes tag urakat a tagdíj befizetésére a társulat helyiségébe: Vásártér 23. Einhorn István, társulati elnök.

— Amerikai hírek. A New Jersey Hiradóban olvassuk: A perth amboyi magyar róm. kat. hitközség tagjainak és velük együtt Perth Amboy magyarságának főnyernep volt az elmúlt vasárnap. Ekkor tett ünnepélyesen felszentelve az új, díszes apácázárda. A szentelés megelőzőleg ünnepélyes haladó istentisztelet volt.

Csak nemrég hálózta el a hitközség buzgó plebánosa, Grosz Ferenc, székesfehérváregyházmezei áldozópap, hogy a nővéreknek megfelelő hajlékot építtet és íme a határozat tetet öltött: ott áll valóságban a perth amboyi magyarság egy újabb védőbástyája, a magyar apácák zárdája, amelyben tízta hajlékot nyernek azok, akik éltűek a gyermekek vállalás és erkölcsös nevelésére szánták, akik az Amerikában született magy r gyermekket magyar nyelven és magyar szellemben fogják oktani.

A zárdá megvan. Van szép, nagy templomunk és plebánánk is. De még nincs magyar iskolánk. A perth amboyi magyarság, amely oly gyakran áldozott jó cölokra, ott lesz adományozva, ha majd elhangzik a jelszó: "Magyar iskolára van szükségünk!"

Mi szívből gratulálunk Grosz Ferenc plebánosnak, — aki semmi nehézségtől vissza nem riadva, elsőnek ismert fel, hogy kik a gyermekeket nevelik és tanítják, azokat tisztességes és emberekhez méltó hajlék illet meg, — nagy sikeréhez. Gratulálunkja fejlődő hitközségnek, amely ismét tanuljel adta áldozatkészségének.

— Szabadkömives taktika. Ismeretes, hogy az entente államok állandóan panaszkodnak, hogy a pápa a központi hatalmaknak kedvez. Ók a pápának javukra történő, egyoldalú állásfoglalását kívánják s azért a panaszkodás, melyet a szabadkömivesek szítanak, hogy a népeket elidegenítek s a pápával. Ettől a törekvéstől magyarországi testvéreik sem akarnak elmaradni s most egymásután hozzák lapjaikban, hogy XV. Benedek a francia Vöröskeresztnek százezer lírát adományozott, tehát el a pápával, aki az entente oldalán áll. Pedig a hírből egy szó sem igaz. Da ha igaz volna is, a katolikus egyház feje ugyanakkor a magyar német Vöröskeresztnek is nyújt hatna ugyanazt a segélyt, s XV. Benedek pápa bölcsességét a katolikus egyház ellenségei is ismerik.

Dehát az oduka visszaszorult vakond-javogók ki szeretének bujni s azért gyakorlatoknák hébe-korba illyenfomán. Bocsássunk meg szégyeneknek, mert hisz ók is részt akarnak venni a háboruban; ha nem verrel, hát egy kis hazugsággal. Nekik ez is elég.

— Tarcai Lajos — mint szerkesztő. Tarcai (Trebitsch) Lajos tíz év előtt, Magyarország legszomorubb politikai és közállapotai idején, mint a páholyok és a radikálisok "utótrója" Batthyány Ervin gróf mecénászkodása alatt a vas megyei Bögöten akarta a "tudományos szociáldemokráciát tanszékén hirdetni. A nagyhangu kultúrtörekvés csúfos kudarcot vallott. Az angolomániás gróf az angol radikális körökbe evezett s épp a világháboru alatt veszítette el állampolgári jogát. Tarcai Lajos az itthoni martírságot az amerikai gyöngyölettel cserélte föl. Néhány évi közzereplés után követte mecénását, az önkéntes számkötésében. A "Testvérség" és a "Társadalmi Forradalom" egykori anarcho-szociálista lapok szerkesztője "Világosság" címmel indított lapot. A bögtői kulturopistol az úvilágból küldögette haza a — világosságot. Mindaddig, míg be nem esteledezt neki. A hivatalos lap augusztus 5-iki száma közli, hogy a kereskedelem ügyi miniszter Philadelphában Tarcai Lajos szerkesztése mellett és kiadásában, magyar nyelven megjelenő "Világosság" című időszakos lapot, a postai szállítási jogát a magyar szent korona országainak területére nézve megvonta.

— Bajtörjanhajszes korpadosás, hajhullás ellen kiütöden bevált szer: üvegeje 1 kor. 20 fillér. Kapható Srűcs Róbert Magyar Korona gyógyszertárbán Kossuth-u. sarkán.

GEPSZJI legjobb minőségben kapható Langraf Gábor és Fia bórkereskedésében Jókaiutca 8. Naponta postai zártküldés. Telefon 100.

PIUMEI kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARATOK EPÜLETEL) ::
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávéanyagpörköldet! Telefon 250.

Gazdák figyelmebe.

A földmivelésügyi miniszter a kincstári birtokok igazgatóságaihoz rendeleteket intézett, amelyben felszólította őket arra, hogy mindenütt ott, ahol a takarmánytermesztési viszonyok azt megengedik, a lóhere és lucerna második kaszálását hagyják meg magnak. Egyuttal utasította a gazdasági felügyelőket is arra, hogy a magánbirtokosok figyelmét is hívják fel erre a körülményre és őket a lóhere és lucernamagok termelésére buzdítsák.

Lóhere és lucernamag termesztésünk ugyanis, dacára annak, hogy elég jelentékeny kivitelünk van belőle, hazai szükségletünket egészben fedezni nem képes.

Szükségtelen bővebben fejtegetnünk annak fontosságát, hogy állattenyésztésünk fenntartása és fejlesztése érdekében a lóhere és a lucerna természetnek hazánkra nézve mily nagy jelentősége van és hogy ennek következtében mennyire

fontos az, hogy ezen vetőmagvakból szükségtelünk teljes mértékben biztosítsassék. Amennyiben pedig a lóhere és lucerna magból a saját szükségletünket meghaladó mennyiség állítatánk elő, a termesztés vézedelemét akkor sem kell félni, mert feleslegünket kétség kívül magas áron lesznünk képesek értékesíteni.

De feltöve, hogy a háboru megszűnnék arra az időre, midőn lóhere és lucernamag termesztésére kerül a sor, még akkor is biztosak lehetünk feleslegünknek Németországban való jó értékesítéséről, mert hiszen ezen államok közül Oroszország és Franciaország jelentékeny terület a háboru színterfűl szolgálván, amely vidéken pedig köztudomás szerint minden termesztés szünetel ezen államokból Németország lucerna és lóhere szükségletét megközelítő mértékig sem lesz képes fedezni.

A saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha lóhere és lucerna termesztésének második kaszálását megtermelésre fordítja.

Konviktusaink és Internátusaink élete.

A Ferenc József Nőnevelő Intézet konviktusa.

(Folytatás)

Városunk egyedülálló leányinternátusa a Szatmári Irgalmas Nővérek vezetése alatt áll. A leányinternátus kizárólag oly növendékek számára alakult, kik a nevelőintézet elemi, vagy polgári iskoláit látogatják. Az internátus célja a belnövendékek alaposabb kiképzése, hazafias és valláserkölcsös nevelése. E célból a rendes tárgyak mellett a belnövendékek rendkívüli tárgyakban is nyerhetnek oktatást. Rendkívüli tárgyak közül főleg a műrajz, zene és festés szerepelnek. A kézimunka tanításnál mindenkor a szülője kívánására vannak tekintettel s e végett a szülőket előre megkérdezi az előjáróság. A fínom és gondos nevelés valláserkölcsös alapot teremtik.

Az előjáróság célja a fogékony női szívet a szép és nemes idealokra úgy ránevelni, hogy az életbe kikerülve a művelt nő társadalomban hivatásukat mindenkor lelkiismeretesen és hasznosan tölthessék be. Nagy gondot vigyáz e célból a vezetőség a belnövendékek szivtisztaságának megőrzésére, vallásos gyakorlatainak végzésére. Az internátusnak külön háziközpónája van, hol a belnövendékek naponként szentmisét, vasár és üne napokon litániákat is hallgatnak. Emellett a növendékek gyakran gyóznak és áldoznak.

A egészség ápolása szintén elsőrendű. Az intézet tagas udvarán és angol kertjében a növendékek kellemesen tölthetik szabad idejükét. Egyébként a növendékekre a legnagyobb gondot fordítják s betegségekben a leggyöngédebb ápolásban részesítik.

Az internátus évi ellátási díja 500 korona. Ezért kapnak a növendékek teljes ellátást és nevelést. A koszt: bőséges: reggeli, tízórai, délnél 4, este két táj étel, özsonna kenyér és gyümölcs. Az ellátási díj a mai viszonyok között föltűnően olcsó. Ha ehhez hozzávesszük a

növendékek kifogástalan, mintaszert nevelését, akkor az internátus megbecsülhetetlen áldásnak tekinthetjük. Igazán megérdemelné az intézet, hogy amikor ily olcsó pénzért ily megbecsülhetetlen kulturmisztiót tölt be városunk és megyénk leánynevelése terén, akkor némi anyagi támogatásban is részesülne. (Ugy tudjuk az intézet kérelmezte a városától a vízdi elengedését, de kérelmét nem teljesítették.)

Az internátusnak az év folyamán 34 növendéke volt. Ezek közül 7 növendék helybeli, 12 növendék fehérmegyei, a többi más megyékből való.

P.p.

SZINHÁZ.

A látomány a címe annak a 3 felvonásos társadalmi drámának, melyet ma mutat be az Apolló Színház. A műsornak egy másik slagerje is van. Nem méhet a háboruba" c. 2. felv. Vigyázték, azonkívül egy varieté, tájkép és kisebb humoros kép egészíti a műsört. Az előadások fél 7 és 9 óraokor kezdődnek.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön augusztus 11 és 12-én

ÜJDONSÁG

DELILA.

Egy katonaszökevény szomorú története 3 felvonásban.

FÉNYES PÓTMŰSOR.
Eredeti harctéri felvételek.
2 előadás este 7 és 9 óraokor.

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legcsejterűbb és legolcsóbb az apróhirdetésekből hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűekkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseik mindenkor előre fizetendők és a megjelölt apróhirdetéseknél után igazoló lapokat színekin sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árengedmények vannak. Hírszóveg közötti rendes betűekkel a hirdetés sorokint 40 fillér, vastagabb betűekkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcsöt sértik, vagy bármily okból a sajtótörvényvel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyiltéri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Több évi gyakorlattal bíró gépész cséplésre alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Alig használt nyitott sárgahintó készpénzért olcsón eladó Sárszentmihályon, körörcsözvényén.

Gyermekköcs, csinos, biciklikerekű eladó, Széchenyi u. 2.

Kosztosdiakokat egy özvegy urinó elfogad. Cim a kiadóhivatalban.